

ORTAK KÜLTÜREL MİRASIMIZ

Kültürel Miras Nedir?

Kültürel miras; geçmişten günümüze kadar ulaşan, bir milletin tarihini, kültürünü, yaşam biçimini ve değerlerini yansıtan varlıklardır.

- Bu miraslar sayesinde geçmişimizi tanır, kültürümüzü öğrenir ve gelecek nesillere aktarırız.
- Kültürel miras, bir millete ait olsa da tüm insanlığın ortak değeridir. Bu nedenle korunması ve yaşatılması çok önemlidir.

Tarihî Varlık Nedir?

Geçmiş uygarlıkların bizlere bıraktığı; din, bilim, sanat, mimari, edebiyat ve düşünce alanlarında ortaya konmuş eserlere **tarihî varlık** denir.

✎ Tarihî varlıklar doğal değil, insanlar tarafından yapılmıştır.

Tarihî Varlıkların Türleri

a) Tarihî Mekân

Geçmişte yaşamış insanlara ait izlerin ve kalıntıların bulunduğu alanlara **tarihî mekân** denir.

- ◆ Eski yerleşim yerleri
- ◆ İbadet merkezleri
- ◆ Mezarlıklar
- ◆ Savaş alanları

Örnekler:

Tarihî Yarımada (İstanbul)
Efes Antik Kenti (İzmir)

b) Tarihî Eser

Geçmişte askerlik, eğitim, konaklama, ulaşım ve ekonomik amaçlarla inşa edilen yapılara **tarihî eser** denir.

Örnek:

Topkapı Sarayı

c) Tarihî Nesne

Geçmişten günümüze ulaşan eşya, silah, takı, heykel ve resimler tarihî nesnelerdir.

Örnek:

Kaşıkçı Elması

UNESCO ve Kültürel Miras

UNESCO (Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu), dünya üzerindeki önemli kültürel mirasları insanlığın ortak mirası olarak kabul eder ve korunmaları için çalışmalar yapar.

✎ UNESCO, korunması gereken kültürel mirasları Dünya Mirası Listesi adıyla yayımlar.

✎ Türkiye, UNESCO'ya 4 Kasım 1946 tarihinde üye olmuştur.

UNESCO'ya Göre Kültürel Miras Türleri

a) Somut Kültürel Miras

Gözle görülebilen ve dokunulabilen miraslardır.

Bazı Somut Kültürel Miras Öğelerimiz

- ✓ Göreme Millî Parkı ve Kapadokya (Nevşehir) 1985 (Karma Miras Alanı)
- ✓ Hattuşa: Hitit Başkenti (Çorum) 1986
- ✓ Nemrut Dağı (Adıyaman) 1987
- ✓ Truva Arkeolojik Alanı (Çanakkale) 1998
- ✓ Efes (İzmir) 2015 15. Anı Arkeolojik Alanı (Kars) 2016
- ✓ Göbekli Tepe (Şanlıurfa) 2018
- ✓ Arslantepe Höyüğü (Malatya) 2021

b) Somut Olmayan Kültürel Miras

Gelenek, görenek, sanat ve yaşam biçimlerini kapsayan miraslardır.

Bazı Somut Olmayan Kültürel Miras Öğelerimiz

- ✓ Mevlevi Sema Törenleri (2008)
- ✓ Nevruz Bayramı
- ✓ Türk Kahvesi ve Geleneği (2013)
- ✓ Ebru, Türk Kağıt Süsleme Sanatı (2014)
- ✓ Geleneksel Çini Sanatı (2016)
- ✓ Minyatür Sanatı (Azerbaycan, İran ve Özbekistan ile Ortak Dosya) (2020)

c) Koruma Altındaki Somut Olmayan Miraslarımız

- ✓ ıslık Dili (Kuş Dili)
- ✓ Geleneksel Ahlat Taş İşçiliği
- ✓ Zeytin Yetiştiriciliği ile İlgili Geleneksel Bilgiler

Kültürel Miras Neden Korunmalıdır?

- ✓ Tarihimizi öğrenmemizi sağlar.
- ✓ Kültürümüzü gelecek nesillere aktarır.
- ✓ Ülkelerin tanıtımına ve turizme katkı sağlar.
- ✓ Topluluklar arasında kültürel bağ kurar.

Kültürel Mirası Kimler Korur?

Türkiye'de kültürel mirasın korunmasından:

- ✎ Kültür ve Turizm Bakanlığı
- ✎ Vakıflar Genel Müdürlüğü
- ✎ Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü
- ✎ Yerel yönetimler
- ✎ Sivil toplum kuruluşları sorumludur.